

PROGRAM STUDIÓW

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2019/2020

1. KIERUNEK STUDIÓW: HISTORIA
2. KOD ISCED: 0222
3. FORMA/FORMY STUDIÓW: STACJONARNE/NIESTACJONARNE
4. LICZBA SEMESTRÓW: 6
5. TITUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM: LICENCJAT
6. PROFIL KSZTAŁCENIA: OGÓLNOAKADEMICKI
7. DZIEDZINA NAUKI: NAUKI HUMANISTYCZNE
8. DYSCYPLINA NAUKOWA (dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa punktów ECTS oraz określa liczbę punktów ECTS dla każdej z przypisanych dyscyplin): historia
9. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180
 - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 100 – studia stacjonarne, 90 – studia niestacjonarne,
 - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): -
 - 3) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): 159/132*.
 - 4) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): 73
 - 5) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne: 5
10. Łączna liczba godzin zajęć: co najmniej 4591 (studia stacjonarne)/4531 (studia niestacjonarne) - w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 2526 - studia stacjonarne, 2096 - studia niestacjonarne. Łączna liczba godzin realizowanych na studiach stacjonarnych w formie e-learningu – 10 godzin.
11. Koncepcja i cele kształcenia (w tym opis sylwetki absolwenta):

Program studiów jest skonstruowany z myślą o wyposażeniu absolwenta w szeroką wiedzę i umiejętności. Absolwent dysponując wiedzą z zakresu historii w wymiarze globalnym, państwowym i regionalnym, wykorzystuje podstawowe umiejętności badawcze do analizy i interpretacji zjawisk, procesów dziejowych, dziedzictwa kulturowego, historii kultury, może także zostać przygotowany do wykonywania zawodu nauczyciela. Studia przygotowują do podjęcia pracy w instytucjach kultury, takich jak: muzea, wydawnictwa, galerie sztuki, w ośrodkach kreujących rozwój kultury, w odpowiednich działach jednostek samorządowych, rządowych i pozarządowych, różnego typu mediach, szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, instytucjach prowadzących działalność edukacyjną młodzieży. Absolwent studiów pierwszego stopnia może kontynuować naukę i

podnosić kwalifikacje na studiach magisterskich, na kierunku *Historia*, w trybie stacjonarnym lub niestacjonarnym, w tym także przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela na kolejnych etapach edukacyjnych.

Objaśnienie oznaczeń:

HIS1A (przed podkreślnikiem) — kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku Historia, studia pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki

W — kategoria wiedzy

U — kategoria umiejętności

K — kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne — numer efektu uczenia się

12. EFEKTY UCZENIA SIĘ*:

Symbole efektów uczenia się dla kierunku	Po ukończeniu studiów absolwent:	Odniesienie efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK)	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW)
w zakresie WIEDZY			
HIS1A_W01	Posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu specyfiki przedmiotowej i metodologicznej historii jako dziedziny nauki	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W02	Wie o zastosowaniach wiedzy historycznej w zakresie technologii informacyjnej	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W03	Wykazuje znajomość fachowej terminologii z zakresu nauk historycznych, humanistycznych i społecznych	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W04	Posiada wiedzę na temat różnych kierunków badań historycznych, takich jak historia polityczna, gospodarcza, społeczna, kultury, rodziny, gender history itp.	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W05	Rozróżnia podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu badawczego historyka	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W06	Rozumie, że badania, metodologia badań oraz dyskusja historyczna jest procesem stałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W07	Zna miejsce historii wśród innych nauk, rozumie powiązania interdyscyplinarne historii	P6U_W	P6S_WG

HIS1A_W08	Posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł historycznych oraz innych wytworów cywilizacji przydatnych w poznaniu danej epoki historycznej	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W09	Posiada wiedzę o podstawach prawnych funkcjonowania instytucji związanych ze sferą działalności studiowanego kierunku	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W10	Wykazuje znajomość historii porównawczej oraz zdaje sobie sprawę z powiązań procesów historycznych z aktualnymi problemami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi	P6U_W	P6S_WK
HIS1A_W11	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	P6U_W	P6S_WK

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI			
HIS1A_U01	Wyszukuje, analizuje, interpretuje, selekcjonuje, integruje informacje z zakresu nauk historycznych i pokrewnych korzystając z bibliografii, baz danych archiwalnych i bibliotecznych, a także źródeł historycznych i literatury	P6U_U	P6S_UW
HIS1A_U02	Trafnie dobiera metody i konstruuje narzędzia badawcze oraz opracowuje i prezentuje wyniki kwerendy archiwalnej i bibliotecznej, w tym także w postaci przygotowanych przez siebie tekstów historycznych	P6U_U	P6S_UW
HIS1A_U03	Potrafi zdefiniować, objaśnić, stosować ustnie i pisemnie podstawowe terminy fachowe właściwe dla nauk historycznych i pokrewnych, posługuje się teoriami i paradygmatami badawczymi	P6U_U	P6S_UW
HIS1A_U04	Umiejętnie korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobu Internetu, poprawnie ocenia informacje tam zawarte	P6U_U	P6S_UW
HIS1A_U05	Dysponuje umiejętnością porozumiewania się ze specjalistami z zakresu nauki historycznej i pokrewnych dyscyplin naukowych wykorzystując specjalistyczną terminologię, a także różne techniki komunikacyjne	P6U_U	P6S_UK
HIS1A_U06	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych i formułowania własnych opinii w języku polskim lub w obcym języku nowożytnym dotyczących szczegółowych zagadnień historycznych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz różnych źródeł	P6U_U	P6S_UK
HIS1A_U07	Posiada umiejętności językowe (obcy język nowożytny) w zakresie nauk historycznych, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6U_U	P6S_UK
HIS1A_U08	Posiada umiejętność planowania i organizowania indywidualnej pracy historyka oraz zespołu badawczego	P6U_U	P6S_UO
HIS1A_U09	Rozumie, planuje i wdraża w życie pojęcie kształcenia ustawicznego oraz konieczność rozwoju zawodowego, ciągłego poszerzania kompetencji w szeroko rozumianym zakresie ogólnie humanistycznym i praktycznych sytuacjach zawodowych	P6U_U	P6S_UU
w zakresie KOMPETENCJI			
HIS1A_K01	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę i odbierane treści w szeroko rozumianym zakresie ogólnie humanistycznym, uznaje jej znaczenie w rozwiązywaniu problemów poznawczych, zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P6U_K	P6S_KK
HIS1A_K02	Jest gotów do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym środowiska i regionu oraz do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, wykorzystując do tego celu różne rodzaje przekazu medialnego i kulturowego	P6U_K	P6S_KO
HIS1A_K03	Myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, jest empatyczny, rozumie i szanuje różne poglądy	P6U_K	P6S_KO

	determinowane kulturowo i etnicznie		
HIS1A_K04	Dbą o dorobek i tradycję zawodu historyka, przestrzega zasad jego etyki i wymaga tego od innych	P6U_K	P6S_KR

* STUDENCI PRZYGOTOWYWANI DO WYKONYWANIA ZAWODU NAUCZYCIELA UZYSKUJĄ RÓWNIŻ WIEDZĘ, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA PRZYGOTOWUJĄCEGO DO WYKONYWANIA ZAWODU NAUCZYCIELA OKREŚLONYCH W STANDARDACH KSZTAŁCENIA PRZYGOTOWUJĄCEGO DO WYKONYWANIA ZAWODU NAUCZYCIELA ORAZ W UCHWALE SENATU UJK NR 54/2018 Z DNIA 27 WRZEŚNIA 2018 R.

13. ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:

Przedmioty		Minimalna liczba punktów ECTS	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku
PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO:				
1.	Język obcy	9	Słownictwo specjalistyczne właściwe dla studiowanego kierunku, język funkcyjny: dyskusje, interpretacje danych statystycznych i wykresów, prezentacje, np.: artykułów i wyników badań. Streszczenia publikacji, pracy dyplomowej, artykuły specjalistyczne lub inne prace pisemne właściwe dla studiowanego kierunku, elementy tłumaczenia, najważniejsze zagadnienia gramatyczne (praktycznie i specjalistycznie uwarunkowane), funkcje językowe (pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym, wyrażanie opinii, argumentowanie, wykonywanie streszczeń publikacji specjalistycznych właściwych dla studiowanego kierunku i dokonywanie prezentacji). * Treści programowe do wyboru przez prowadzącego lektorat, przy uwzględnieniu liczby godzin przewidzianych na kurs językowy oraz potrzeb studentów.	HIS1A_W01 HIS1A_U05 HIS1A_U06 HIS1A_U07 HIS1A_K01
2.	Techniki informacyjno-komunikacyjne	1	Edycja materiałów tekstowych. Tworzenie zestawień tabelarycznych, wykresów, diagramów i schematów prezentacyjnych. Tworzenie prezentacji multimedialnych.	HIS1A_W02 HIS1A_W08 NAU2/3_M1_03 HIS1A_U01 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K02
3.	Ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego	0,5	Pojęcie utworu, prawa autorskie osobiste i majątkowe. Dozwolony użytek. Prawa pokrewne. Wynalazek, wynalazek biotechnologiczny oraz patent. Znaki towarowe oraz prawa ochronne na znaki towarowe. Wzory przemysłowe. Wzory użytkowe.	HIS1A_W01 HIS1A_U01 HIS1A_K01
4.	Przedsiębiorczość	0,5	Przedsiębiorczość – pojęcie, geneza przedsiębiorczości, czynniki wpływające na rozwój przedsiębiorczości, wzmocnianie i osłabianie cech przedsiębiorczości. Innowacje i ich rodzaje. Podstawowe pojęcia ekonomiczne i ich wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej oraz gospodarstwa domowego.	HIS1A_W01 HIS1A_W07 HIS1A_W10 HIS1A_W01 HIS1A_U01

			<p>Promocja jako element zwiększający popyt na sprzedaż dóbr i usług. Biznes plan i analiza SWOT.</p> <p>Prowadzenie działalności gospodarczej – pojęcie działalności gospodarczej, przedsiębiorcy i konsumenta; procedura rozpoczęcia indywidualnej działalności gospodarczej; koszty pracy (w tym koszty wynagrodzeń).</p> <p>Wewnętrzne i zewnętrzne źródła finansowania działalności gospodarczej.</p> <p>Omówienie wybranych form działalności gospodarczej.</p>	<p>HIS1A_U04 HIS1A_U09 HIS1A_K02 HIS1A_K03 HIS1A_K04</p>
5.	Socjologia	2	<p>Wykład: Socjologia jako nauka wieloparadygmaticzna. Paradygmat społeczno-faktograficzny - przedmiot/podmiot badań, teoria wzorcowa, teorie przynależne do paradygmatu, preferowana metodologia. Paradygmat społeczno-definityjny - przedmiot/podmiot badań, teoria wzorcowa, teorie przynależne do paradygmatu, preferowana metodologia. Paradygmat społeczno-behawioralny - przedmiot/podmiot badań, teoria wzorcowa, teorie przynależne do paradygmatu, preferowana metodologia.</p> <p>Konwersatorium: Metodologia badań społecznych - badania całościowe i reprezentacyjne, obserwacja, eksperyment, wywiad, sondaż, ankieta, socjometria, badania oparte na dokumentach, triangulacja. Metody a techniki badawcze. Socjologia a warsztat naukowy historyka.</p>	<p>HIS1A_W03 HIS1A_W01 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_K01 HIS1A_K02</p>
6.	Komunikacja międzyludzka	2	<p>Istota procesu komunikowania się; komunikacja werbalna i niewerbalna; typy procesu komunikowania, poziomy procesu komunikowania się, wybrane modele komunikowania interpersonalnego, komunikowanie międzyludzkie i jego składniki w praktyce codziennej, komunikowanie się w małych grupach i w organizacji; komunikacja a perswazja i manipulacja, propaganda polityczna; komunikacja i płeć; wystąpienia publiczne, globalizacja w komunikowaniu społecznym.</p>	<p>HIS1A_W01 HIS1A_U01 HIS1A_U05 HIS1A_K01 HIS1A_K04</p>
7.	Wprowadzenie do medioznawstwa	1	<p>Pojęcie medioznawstwa i główne problemy komunikowania. Standardy i podstawowe zasady działania mediów masowych. Modele komunikowania medialnego. Pojęcie audytorium i publiczności. Rola mediów we współczesnym świecie. Główne problemy relacji media a społeczeństwo. Ogólna charakterystyka mediów elektronicznych w Polsce. Przeobrażenia w polskich mediach po 1989 roku – główne kierunki rozwoju. Internet jako hipermedium.</p>	<p>HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W06 HIS1A_U01 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K03</p>
8.	Metody wspierające proces uczenia się (wybór zagadnień)	2	<p>Rola mózgu w procesie uczenia się (m.in. kierowanie uwagą, zapamiętywanie, koncentracja, używanie języka). Plastyczność mózgu (np. neurony lustrzane). Cykl Kolba. Sposoby motywowania do nauki. Typy uczniów. Style uczenia się. Techniki uczenia dorosłych (elementy andragogiki). Mnemotechniki. Inteligencje wielorakie. Inteligencja emocjonalna. Trening kreatywności. Trening uważności. Relaksacja. Metody aktywizujące w procesie uczenia i uczenia się. Efektywna komunikacja. Metody radzenia sobie ze stresem.</p>	<p>HIS1A_W03 HIS1A_W07 HIS1A_U02 HIS1A_U05 HIS1A_K01</p>
9.	Wychowanie fizyczne	0	<p>Koszykówka, piłka siatkowa, piłka nożna, piłka ręczna, pływanie, tenis stołowy, aktywność ruchowa adaptacyjna, Nordic Walking, fitness – aerobik, fitness – ćwiczenia siłowe, ćwiczenia z elementami jogi, callanetics, atletyka terenowa, pilates, gry rekreacyjne, narciarstwo, żeglarstwo, kolarstwo.</p> <p>* Treści do wyboru.</p>	<p>HIS1A_U02</p>

10.	BHP	0	Podstawowe regulacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Cel, przedmiot i zasady ergonomii. Przepisy i zasady BHP na uczelniach wyższych. Czynniki uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne w pracy. Zadania pracodawcy i pracownika w zakresie BHP. Wypadki w pracy – przyczyny i profilaktyka.	HIS1A_W01 HIS1A_U01 HIS1A_K01
11.	Szkolenie biblioteczne	0	Podstawowe informacje o Bibliotece Uniwersyteckiej (historia, lokalizacja, zadania i misja, struktura organizacyjna, zbiory). Procedury biblioteczne związane z zapisem do BU. Zasady korzystania ze zbiorów i usług BU, ze szczególnym uwzględnieniem regulaminu udostępniania zbiorów. Zawartość strony WWW BU. Bazy danych dostępnych w sieci Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Wyszukiwanie i zamawianie w katalogach: elektronicznym w systemie ALEPH i tradycyjnym (kartkowym).	HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_W09 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_K01 HIS1A_K02
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE/ KIERUNKOWE:				
1.	Język łaciński	8	Fleksja: rzeczowniki deklinacji I-V, przymiotniki deklinacji I-III (stopniowanie przymiotników, tworzenie i stopniowanie przysłówków, przymiotniki o odmianie zaimkowej), zaimki osobowe, dzierżawcze, wskazujące, względne, pytające, zwrotne, liczebniki główne i porządkowe, czasowniki czterech koniugacji w następujących formach: - indicativus praesentis, imperfecti, perfecti, plusquamperfecti, futuri I, futuri exacti activi i passivi, - infinitivus praesentis, perfecti, futuri activi i passivi, - imperativus praesentis activi i passivi, - coniunctivus praesentis, imperfecti activi i passivi, - participium praesentis activi, participium perfecti passivi, participium futuri activi i passivi, - Gerundium, - Supinum, - czasownik „esse” i jego złożenia. Składnia: szyk zdania pojedynczego, zdania złożone podrzędnie (celowe, dopełnieniowe, czasowe, przyczynowe, warunkowe), dopełnienie po przeczeniu, Accusativus duplex, Nominativus duplex, Dativus possessivus, Accusativus cum infinitivo, Nominativus cum infinitivo, Ablativus absolutus, Coniugatio periphrastica passiva, coniunctivus w zdaniu głównym (hortativus, optativus. iussivus), składnia nazw miast, Ablativus comparationis, Ablativus temporis, Ablativus loci, Ablativus separationis, rząd przyimków. Tłumaczenie tekstów adaptowanych i fragmentów utworów autorów starożytnych (Cezara, Cyserona, Seneki, Katullusa, Wergiliusza, Horacego, Owidiusza) oraz średniowiecznych (teksty o charakterze normatywnym oraz pastoralnym; fragmenty kroniki Galla Anonima, Jana Długosza).	HIS1A_W05 HIS1A_W08 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K04
2.	Nauki pomocnicze historii	3	Chronologia, paleografia łacińska, brachygrafia, kodykologia, bibliologia historyczna, dyplomatyka, sfragistyka, genealogia, heraldyka, numizmatyka i metrologia, geografia historyczna, edytorstwo źródeł historycznych, źródła do historii XIX i XX w., archiwistyka, archiwalia prywatne jako źródło historyczne, neografia rosyjska – pismo rosyjskie od XVIII do XIX wieku i jego przeobrażenia, typy pism w aktach XIX wieku, źródła do historii ziem polskich okresu 1795-1864 i 1864-1918 (w archiwach polskich i zagranicznych), źródła pochodzenia mechanicznego – fotografia, film, nagranie dźwiękowe – jako źródła historyczne, autentyczność źródła historycznego, epigrafika XIX-wieczna, prasoznawstwo.	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_K01

3.	Vademecum studiów historycznych	2	Zagadnienia wstępne (historia – dzieje – tradycja – źródło historyczne – fakt źródłowy – proces historyczny), historia jako nauka, nauki pomocnicze historii a nauki posiłkujące historię, wiedza pozaźródłowa, rodzaje literatury naukowej, czasopisma naukowe, wiedza źródłowa, źródła historyczne, krytyka zewnętrzna i wewnętrzna źródła: metody badawcze, wydawnictwa źródłowe, biblioteki, archiwa, muzea, postępowanie historyka podczas pisania pracy, konstrukcja pracy naukowej (aparatus pomocniczy, bibliografia, przypisy).	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W05 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K03 HIS1A_K04
4.	Prehistoria ziem polskich	4	Wykład: Podstawy periodyzacji w pradziejach, problem źródeł i metod badawczych w archeologii. Krótki wykład antropogenezy. Początki kultury ludzkiej na ziemiach polskich – modele gospodarki przyswajającej. Neolityzacja ziem polskich – nowy model gospodarki tzw. wytwarzającej. Początki metalurgii w Europie – główne regiony produkcji metali kolorowych i ich rola w gospodarce pradziejowej. Kultura lateńska i jej znaczenie dla rozwoju gospodarczego Europy i ziem polskich. Imperium rzymskie a barbarzyńska Europa – relacje interkulturowe. Początki hutnictwa żelaza na ziemiach polskich, wielkie centra metalurgiczne kultury przeworskiej. Schyłek starożytności na ziemiach polskich i problem etnogenezy Słowian. Konwersatorium: Kultury środkowego, górnego i schyłkowego paleolitu. Zróżnicowanie kulturowe na ziemiach polskich w młodszej epoce kamienia. Pozyskiwanie, obróbka i dystrybucja surowców krzemianych w neolicie i wczesnej epoce brązu. Schyłek epoki kamienia czasem nomadów. Kultury epoki brązu na ziemiach polskich. Proces unifikacji kulturowej w dobie rozwoju kompleksu łużycko-pomorsko-kloszowego. Gospodarka Celtów na ziemiach polskich (rolnictwo, rzemiosło, mennictwo). Źródła pisane do historii ziem polskich w starożytności. Okres rzymski na ziemiach polskich – problem przynależności etnicznej Lugiów, Wandalów, Gotów i Wenetów. Kultura materialna i duchowa Słowian w najstarszych fazach wczesnego średniowiecza.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04
5.	Wprowadzenie do archeologii	3	Archeologia i historia. Powstanie i początki archeologii. Główne nurty we współczesnych badaniach archeologicznych. Specyfika źródeł archeologicznych. Podstawowe pojęcia w archeologii – stanowisko archeologiczne, kultura archeologiczna, warstwa kulturowa, stratygrafia. Metody badań terenowych. Dokumentacja prac archeologicznych. Periodyzacja i metody datowania w archeologii. Metody nieinwazyjne w archeologii. Ochrona i zarządzanie zasobami archeologicznymi. Archeologia doświadczalna. Możliwości rekonstrukcji w archeologii (gospodarka, stosunki społeczne, polityczne i kultura duchowa). Archeologia i polityka.	HIS1A_W01 HIS1A_W05 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U05 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04
6.	Historia starożytna	6	Wykład: Wojny Sumerów i Akadów – Mezopotamia w III tys. p.n.e. Od ekspansji gospodarczej do wielkich wojen terytorialnych – budowa imperium egipskiego. Podbój świata bliskowschodniego – wielkie imperia w II i I tysiącleciu p.n.e. Najdawniejsze dzieje ludów basenu Morza Śródziemnego: świat egejski, kolonizacja fenicka, kolonizacja grecka. Obrona Europy – wojny Greków z Persami. Grecka wojna światowa – wojna peloponeska. Ekspansja Macedonii. Wyprawa Aleksandra Macedońskiego. Pierwszy etap ekspansji rzymskiej –	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01

			<p>podbój Italii i zachodniej części basenu Morza Śródziemnego. Rzym panem Morza Śródziemnego – podbój hellenistycznego Wschodu. Ekspansja Rzymu cesarskiego.</p> <p>Konwersatorium: Sumerowie i Akadowie. Egipt w czasach piramid. Prawa Hammurabiego. Lud faraonów w okresie Nowego Państwa. Kultura minojska. Kultura mykeńska. Hellada arystokratyczna. W podróży do nowego kraju – jak Grecy zakładali kolonie. Hellenowie i barbarzyńcy. Polis ateńska w okresie archaicznym i klasycznym. Polis spartańska w okresie archaicznym i klasycznym. Kultura grecka w okresie klasycznym (V/IV w. p.n.e.). Macedonia i ród Argeadów. Hellenowie czy barbarzyńcy? Świat hellenistyczny. Egipt w czasach Ptolemeusza. Aleksandria – najwspanialsze miasto starożytnego świata. Etruskowie. Powstanie Rzymu i podstawy jego rozwoju. Wprowadzenie republiki w Rzymie. Organizacja polityczna i społeczna republikańskiego Rzymu. Kultura rzymska w okresie wczesnej republiki (od wprowadzenia republiki do zjednoczenia Italii pod rzymskim panowaniem). Kultura rzymska w okresie podboju świata śródziemnomorskiego (od wojen punickich do 146 r. p.n.e.). Juliusz Cezar – <i>cursus honorum</i> u schyłku republiki. Kultura rzymska w okresie wojen domowych (146-31 p.n.e.). Komedia republiki: Rzym Oktawiana Augusta. Kultura rzymska na przełomie epok – portret epoki augustowskiej. Kultura rzymska w dobie cesarstwa.</p>	HIS1A_K04
7.	Historia powszechna średniowiecza	6	<p>Wykład: Upadek świata antycznego. Wędrowki ludów i kształtowanie się średniowiecznej Europy. Wschodnie Cesarstwo Rzymskie. Feudalizm. Wikingowie. Ekspansja arabska w Azji, Afryce i Europie. Średniowieczny monastycyzm. Europa w czasach wypraw krzyżowych. Rzesza Niemiecka w XII-XIII w. Uniwersytety. Prawo kanoniczne i rzymskie. Nauka w wiekach średnich. Cechy w XIV-XV w. Kryzys Kościoła w XIV-XV w.</p> <p>Konwersatorium: Europa karolińska. Państwa słowiańskie we wczesnym średniowieczu. Cesarstwo i papieżstwo w okresie walki o inwestyturę. Chrześcijaństwo zachodnie i jego przemiany w XI-XIII w. Rywalizacja francusko-angielska do schyłku XIII w. Średniowieczne herezje. Średniowieczna inkwizycja. Państwa basenu Morza Bałtyckiego w XI-XV w. Kraje śródziemnomorskie w XIV – XV w. Gospodarcze i społeczne wstrząsy późnego średniowiecza. Wojna stuletnia. Kultura i sztuka średniowieczna</p>	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K04
8.	Historia Polski średniowiecza	6	<p>Wykład: Monarchia pierwszych Piastów. Władza i społeczeństwo w X-XII w. Kościół i jego organizacja w Polsce wczesnopiastowskiej. Kultura łacińska w Polsce wczesnośredniowiecznej. Rozbicie dzielnicowe. Przemiany ustrojowe i społeczne w Polsce XIII w. Ideologia i praktyka władzy w XIV-XV w. Społeczeństwo stanowe w XIV-XV w. Modernizacja państwa w XIV-XV w. Kościół w państwie Jagiellonów. Monarchia Kazimierza Jagiellończyka.</p> <p>Konwersatorium: Początki Polski w świetle tradycji kronikarskich. Organizacja gospodarcza państwa piastowskiego. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Bolesława Śmiałego. Państwo Bolesława Krzywoustego. Zgromadzenia zakonne w Polsce średniowiecznej. Monarchia Henryków śląskich. Idee zjednoczeniowe w Polsce XIII w. Państwo Kazimierza Wielkiego. Rządy andegaweńskie w</p>	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W05 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04

			Polsce. Uniwersytet Krakowski – geneza, organizacja, oddziaływanie. Unie polsko-litewskie w XIV-XV w. Religijność późnego średniowiecza.	
9.	Historia nowożytna powszechna	6	Wykład i konwersatorium: Ustrój państw europejskich w okresie nowożytnym, sytuacja polityczna w nowożytnej Europie, konflikty zbrojne w XVI-XVIII wieku, dyplomacja europejska, rewolucja angielska w XVII wieku, wzrost potęgi politycznej Prus i Rosji w XVIII wieku, kraje Dalekiego Wschodu w XVI-XVIII wieku, sytuacja gospodarcza w Europie i na świecie w XVI-XVIII wieku, wielkie odkrycia geograficzne, kultury prekolumbijskie, reformacja w Europie, kontrreformacja i Sobór Trydencki, społeczeństwo europejskie w XVI-XVIII wieku, rozwój Turcji Osmańskiej w XVI wieku, sztuka, nauka i kultura nowożytna, powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.	HIS1A_W01 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03
10.	Historia nowożytna Polski	6	Wykład i konwersatorium: Rządy Jana I Olbrachta i Aleksandra I Jagiellończyka, monarchia dwóch ostatnich Jagiellonów, panowanie Henryka Walezego i Stefana Batorego, Wazowie na tronie polskim, okres panowania Michała Korybuta Wiśniowieckiego i Jana III Sobieskiego, Rzeczpospolita pod rządami dynastii Sasów, czasy stanisławowskie i rozbiory Polski, rola szlachty, mieszczaństwa i ludności wiejskiej w procesach politycznych, społecznych i ekonomicznych w Rzeczypospolitej XVI-XVIII w., sytuacja gospodarcza Polski w XVI-XVIII wieku, przeobrażenia religijne w Rzeczypospolitej XVI-XVIII wieku, kultura staropolska, unifikacja terytorialna państwa, Rzeczpospolita wielu narodów i wyznań, reformy wewnętrzne w Koronie i na Litwie w XVI-XVIII wieku, sejm walny i sejmiki w XVI-XVIII w., życie codzienne w dawnej Polsce, społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W04 HIS1A_U03 HIS1A_U06 HIS1A_K01
11.	Historia powszechna XIX wieku	6	Wykład: Kierunki rozwoju gospodarczego i społecznego. Industrializacja – I-sza rewolucja przemysłowa. II- ga rewolucja przemysłowa: Postęp techniczny i powstanie nowych gałęzi przemysłu. Stare i nowe kraje przemysłowe na przełomie XIX i XX w. – Wielka Brytania, Francja, Niemcy, USA, Rosja i Japonia. Stare i nowe klasy społeczne – ziemiaństwo, chłopci, mieszczaństwo, klasa robotnicza, przemysłowcy, inteligencja. Zmiany demograficzne i społeczne – migracje, urbanizacja, emancypacja kobiet, ruch zawodowy. Rozwój nauki i oświaty. Kultura i sztuka. Główne kierunki myśli politycznej i systemy ustrojowe: Liberalizm i konserwatyzm. Socjalizm utopijny i marksizm. Myśl katolicka. Główne kierunki myśli politycznej i ustrojowej i ich twórcy – Locke, Monteskiusz, Constante, Burke, de Tocqueville. Od absolutyzmu oświeconego do demokracji parlamentarnej. System polityczny (ustrój, prawo wyborcze i system partyjny) Wielkiej Brytanii, USA, Francji i Niemiec. Rosja: próby reform; okcydentalizm i słowianofilstwo. Kwestia narodowa (odrodzenie narodowe, nacjonalizm, rasizm). Kościoły wobec przemian i kultura religijna. Konwersatorium: Stosunki międzynarodowe i główne problemy polityczna. Wielka Rewolucja Francuska. Epoka napoleońska. Kongres Wiedeński i Święte Przymierze. Wiosna Ludów. Zjednoczenie Włoch i Niemiec. Ekspansja USA; konflikt Północ – Południe. Podział kolonialny świata. Europa w okresie przewagi niemieckiej; kształtowanie się bloków. Plany wojenne, nowe techniki i rodzaje broni, gospodarka wojenna. Front zachodni i front wschodni. Rewolucje	HIS1A_W01 HIS1A_W06 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K03

			rosyjskie i traktat brzeski. Zawieszenie broni i traktaty pokojowe.	
12.	Historia Polski XIX wieku	6	<p>Wykład: Przemiany kulturowo-cywilizacyjne na ziemiach polskich w dobie niewoli narodowej. Uwłaszczenie chłopów na ziemiach polskich. Społeczeństwo ziem polskich i procesy emancypacyjne. Wiosna Ludów na ziemiach polskich. Reformy Aleksandra Wielopolskiego i powstanie styczniowe. Rosyjski aparat administracyjny na ziemiach polskich. Losy Polaków na Syberii. Kulturkampf. Autonomia Galicji. Rewolucja 1905 r. na ziemiach polskich. Kresy Wschodnie w polityce władz carskich.</p> <p>Konwersatorium: Sytuacja społeczno-polityczna ziem polskich po III rozbiore (1795-1806). Geneza i ustrój Księstwa Warszawskiego (1807-1813). Sytuacja społeczno-gospodarcza Galicji w latach 1795-1914. Królestwo Polskie 1815-1830, ustrój, administracja, wojsko, sytuacja wewnętrzna. Rola Kościoła katolickiego w życiu narodowym Polaków. Dzieje wewnętrzne powstania listopadowego. Europa wobec powstania. Myśl polityczna Wielkiej Emigracji 1832-1848. Represje popowstaniowe i ruch spiskowy w kraju 1832-1846. Wielkie Księstwo Poznańskie 1815-1848. Geneza i znaczenie pracy organicznej. Ruch ludowy na ziemiach polskich. Program, zadania i działalność Narodowej Demokracji. Ruch socjalistyczny na ziemiach polskich. Dzieje PPS. Sprawa polska w pierwszej wojnie światowej.</p>	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W04 HIS1A_W08 HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04
13.	Historia powszechna 1918-1945	6	<p>Wykład: Systemy bezpieczeństwa w XIX i XX w. Ład wersalsko-waszyngtoński – Liga Narodów. Modyfikacja systemu wersalskiego w Europie – porozumienia w Locarno i ich skutki polityczno-militarne. Kryzys systemu wersalsko-locarneńskiego – układ monachijski. Kryzys systemu waszyngtońskiego w basenie Pacyfiku – ekspansjonizm Japonii. Antagonistyczne bloki polityczno-wojskowe: Osi i Aliantów (Koalicji Antyhitlerowskiej) – geneza i I etap funkcjonowania (1939-1941). Kryzys bloku „Osi” – sytuacja w latach 1941-45. Formowanie powojennego ładu międzynarodowego (ONZ).</p> <p>Konwersatorium: Świat po I wojnie światowej – przegrani i zwycięscy. Faszyzm na przykładzie ruchu narodowo-socjalistycznego w Niemczech (lata 1919-1939) i faszyzmu we Włoszech 1918-1926. Przegląd sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej Rosji Radzieckiej (od 1922 r. – Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich). „Na drodze ku potędze” – Stany Zjednoczone w „złoty” latach dwudziestych” oraz wielkiego kryzysu gospodarczego lat trzydziestych. Realizacja polityki „Nowego Ładu”. „Świat zmierza ku wojnie” – styczeń-sierpień 1939. Wybuch II wojny światowej – sytuacja w okresie września i października 1939 r. Sytuacja międzynarodowa na przełomie lat 1939/1940 oraz w okresie wiosny 1940 r. Wybuch wojny radziecko-niemieckiej. Powstanie dwóch przeciwstawnych bloków polityczno-militarnych: Osi i Aliantów (lata 1941-1943). Sytuacja militarna w Europie w latach 1943-1945. Zakończenie II wojny światowej w Europie – 8/9 maja 1945 r.</p>	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
14.	Historia Polski 1918-1944	6	<p>Wykład: Polska i Polacy po I wojnie światowej. Demokracja parlamentarna do przewrotu majowego. Mozaika życia politycznego II Rzeczypospolitej. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej. Ruch robotniczy. Przewrót majowy i rządy Józefa Piłsudskiego. Dekompozycja obozu sanacyjnego. Polityka zagraniczna</p>	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_W10 HIS1A_U01

			<p>Polski w latach 1918-1939. Rząd polski na emigracji. Eksterminacja Polaków podczas II wojny światowej. Polacy w przede dniu zakończenia II wojny światowej.</p> <p>Konwersatorium: Narodziny niepodległej Polski: listopad 1918 r. – luty 1919 r. Walka o kształt terytorialny II RP w latach 1918-1921. Zmiany ustrojowe w II Rzeczypospolitej 1918-1939. Gospodarka Drugiej Rzeczypospolitej do 1929 r. oraz wielki kryzys w Polsce i próby jego przezwyciężenia (1929-1939). Mniejszości narodowe w Polsce w latach 1918-1939. Życie polityczne w Drugiej Rzeczypospolitej: wpływy i działalność partii robotniczych i ludowych, zmagania Obozu belwedersko-sanacyjnego z Narodową Demokracją o dominację polityczną i wpływy społeczne. Rząd polski na uchodźstwie 1939-1945. Terror i ludobójstwo. Działalność okupanta niemieckiego i radzieckiego w Polsce 1939-1945. Polska Walcząca – podziemie polityczne i zbrojne w Polsce 1939-1945. Normalność w nienormalności – życie codzienne w okupowanym kraju 1939-1945.</p>	<p>HIS1A_U03 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04</p>
15.	Historia powszechna po II wojnie światowej	6	<p>Wykład: Pozycja USA po II wojnie światowej. ZSRR po II wojnie światowej. Stosunki międzynarodowe w sowieckiej strefie wpływów. Wybrane problemy tzw. krajów demokracji ludowej. Konflikt izraelsko-palestyński. Kambodża Czerwonych Khmerów. Sytuacja na Półwyspie Koreańskim. Geneza i etapy integracji europejskiej. Trzecia fala demokratyzacji. Rozpad Jugosławii i konflikty bałkańskie na przełomie XX i XXI wieku.</p> <p>Konwersatorium: Kryzys powojenny i załamanie sojuszy. Istota i cele europejskiego komunizmu. Pozycja ZSRR w bloku państw wschodnich. Polityczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju krajów demokracji ludowej. Powstanie państw niemieckich i ich polityka zagraniczna. Integracja europejska do lat 90. XX wieku. Wpływ Gandhiego na przemiany w ideologii i polityce państw. Socjalizm egipski Abd el-Nasera. Dekolonizacja w Azji i Afryce. Etapy w dziejach powojennych Chin. „Głasność” i „pierestrojka” Gorbaczowa. Rosja i Wspólnota Niepodległych Państw. Powstanie i działalność UE. Europa i Polska w polityce amerykańskiej.</p>	<p>HIS1A_W01 HIS1A_W08 HIS1A_W10 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_U09 HIS1A_K01 HIS1A_K02</p>
16.	Historia Polski po 1944 roku	6	<p>Wykład: Sytuacja polityczna i społeczna w Polsce na tle stosunków międzynarodowych w końcowym etapie II wojny światowej (1944/1945). Polska w nowych granicach. Przemiany podziałów administracyjnych, ośrodki władzy lokalnej w latach 1944-1990. Ewolucja systemu politycznego i partyjnego w latach 1944/45-1989. Gospodarka i przemiany własnościowe w Polsce 1944/45-1949. Polska Gomułki; gospodarka, społeczeństwo. Dekada Gierka. „Polska rewolucja” VI/VII 1980 – XII 1981. Stan gospodarki i życie codzienne w schyłkowym okresie PRL (1983-1989). Polityka zagraniczna PRL. Polacy na emigracji. Nauka i technika w Polsce w II połowie XX. Bilans PRL</p> <p>Konwersatorium: Ludzie i struktury władzy oraz opozycja polityczna w Polsce (1944/45-1947). Problemy życia codziennego w okresie odbudowy. Stosunki polsko-żydowskie po II wojnie światowej do 1950 r. Kontekst krajowy i międzynarodowy. Stalinizm w Polsce 1948/49-1956. „Odwilż” i Polski Październik 1956. Stosunki państwo – Kościół katolicki 1944/45-1966. Marzec</p>	<p>HIS1A_W08 HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K02</p>

			1968. Grudzień 1970. Robotniczy protest 1976 r. i jego konsekwencje. Stan wojenny w Polsce 1981-1983. Ostatni rok PRL. Jakim państwem była Polska ludowa?	
17.	Najnowsza historia Polski	3	Wykład: Zmiany polityczne w Polsce w 1989 roku. Ewolucja systemu politycznego i partyjnego. Problemy demograficzne i zmiany struktur społecznych w latach 1989-2019. Polityka zagraniczna III RP. Życie codzienne w Polsce po 1989 roku. Kościół po komunizmie. Polacy na emigracji. Konwersatorium: Polska transformacja ustrojowa. Rola Kościoła katolickiego w Polsce w drodze do niepodległości. Wybory i referenda w Polsce w latach 1990-2019. Reformy rządu Jerzego Buzka. Polska i jej sąsiedzi XX/XXI wieku. Kryzysy systemu władzy – geneza, przebieg i konsekwencje. III Rzeczypospolita – sukcesy i porażki.	HIS1A_W01 HIS1A_W08 HIS1A_W10 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_U09 HIS1A_K01 HIS1A_K02
PRZEDMIOTY DO WYBORU:				
Przedmioty z zakresu dyplomowania:				
1.	Proseminarium	4	Rodzaje prac naukowych. Ogólne zasady pisania prac naukowych. Metody pozyskiwania informacji naukowej. Interpretacja i krytyka źródeł. Zasady cytowania, funkcjonujące systemy przypisów. Prawa autorskie, plagiat. Plan pracy proseminaryjnej. Prezentacje prac proseminaryjnych i dyskusja nad realizacją merytoryczną i formalną wybranych tematów.	HIS1A_W01 HIS1A_W05 HIS1A_W11 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04
2.	Seminarium dyplomowe	8	Przegląd rodzajów prac naukowych. Wybór tematu pracy licencjackiej. Szczegółowe zasady pisania prac licencjackich. Praktyczne pozyskiwanie informacji naukowej w zakresie przygotowywanej pracy licencjackiej. Interpretacja i krytyka źródeł potrzebnych do opracowania zagadnień pracy licencjackiej. Stosowanie zasad poprawnego cytowania źródeł historycznych i literatury przedmiotu. Plan pracy licencjackiej. Normy moralne i etyczne obowiązujące historyka i badacza.	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U05 HIS1A_K01 HIS1A_K03 HIS1A_K04
3.	Wykład monograficzny (w języku obcym)	3	Treści programowe ustala prowadzący w zakresie proponowanych tematów – epok i zagadnień.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W10 HIS1A_U03 HIS1A_U05 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03 HIS1A_K04
Przedmioty z zakresu dziedzictwa kulturowego, jego ochrony i promocji				
1.	Podstawy prawne ochrony dóbr kultury	1	Dziedzictwo kulturowe – pojęcie zabytku i jego rodzaje. Historia ochrony	HIS1A_W01

			zabytków na przestrzeni dziejów, przegląd ważniejszych inicjatyw mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego na świecie. Ogólnoludzkie dziedzictwo kulturowe, lista światowego dziedzictwa UNESCO. Organizacja organów zajmujących się ochroną dóbr kultury w Polsce. Ochrona zabytków w Polsce w świetle aktualnie obowiązującej ustawy – wybrane zagadnienia: formy i sposoby ochrony zabytków, zagospodarowanie zabytków, prowadzenie badań, prac i robót przy zabytkach, nadzór konserwatorski, wywóz zabytków za granicę i ich rewindykacja, zasady finansowania opieki nad zabytkami, krajowy program ochrony zabytków, przepisy karne w ustawie o ochronie zabytków, analiza wybranych aktów wykonawczych do ustawy.	HIS1A_W09 HIS1A_U01 HIS1A_U04 HIS1A_K02
2.	Rejestracja zabytków i opracowanie dokumentacji	2	Podstawowe pojęcia dotyczące rodzajów zabytków. Metody rejestracji, ewidencji i dokumentacji zabytków, gminna ewidencja zabytków. Ewidencja zabytków ruchomych. Ewidencja zabytków architektury i budownictwa. Ewidencja miast historycznych. Ewidencja zabytkowych założeń zieleni. Ewidencja cmentarzy. Ewidencja stanowisk archeologicznych.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U05 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
3.	Geografia historyczna	2	Podstawowe pojęcia z zakresu geografii historycznej. Horyzont geograficzny. Krajobraz geograficzny Polski późnego średniowiecza. Historia kartografii. Polska kartografia w średniowieczu. Akademia Krakowska – rozwój wiedzy geograficznej na przełomie XV i XVI wieku. Kartografia polska w XVI i XVII wieku. Poszerzanie horyzontu geograficznego Polaków – pielgrzymki i podróże od XV do XVII wieku. Polacy i „obcy”, kontakty z innymi narodami (stereotypy, „czarne legendy”). Europa w świecie. Odkrycia geograficzne i podróże badawcze (XVI-XVIII wiek).	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W04 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_K01
4.	Metodologia badań regionalnych	1	Podstawowe pojęcia dotyczące metodologii badań regionalnych. Relacje historii regionalnej, narodowej i powszechnej. Tożsamość regionalna – wymiary i sposoby opisywania: perspektywa psychologiczna, socjologiczna, geograficzna, etnograficzna, historyczna, ekonomiczna, urbanistyczno-architektoniczna. Rozwój historycznych badań regionalnych w XIX i XX w. Biografistyka regionalna. Współczesne historyczne badania regionalne: kierunki, organizacja, zakres. Region świętokrzyski – dorobek dotychczasowej historiografii.	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_W06 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
5.	Historia sztuki	2	Sztuka starożytnego Egiptu, Grecji i Rzymu, sztuka wczesnochrześcijańska, karolińska i ottońska, sztuka romańska (architektura, rzeźba, malarstwo), sztuka gotycka, architektura, rzeźba i malarstwo renesansu, sztuka manieryzmu, architektura, rzeźba i malarstwo baroku, sztuka rokoka, neoklasycyzm i akademizm, od romantyzmu do secesji, sztuka XX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U05 HIS1A_K01 HIS1A_K02

				HIS1A_K03
6.	Urbanistyka i architektura Małopolski	2	Architektura wczesnopiastowska, architektura romańska Małopolski, architektura wczesnego i dojrzałego gotyku w Małopolsce, późny gotyk, zamki średniowieczne w Małopolsce, urbanistyka średniowiecza, renesansu i baroku, nowożytna architektura rezydencjonalna w Małopolsce, nowożytna architektura sakralna w Małopolsce, architektura XIX wieku w Małopolsce, architektura XX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
7.	Muzealnictwo	3	Zagadnienia teorii i organizacji muzealnictwa. Pojęcie „museion”, „museum” i jego rozumienie w ujęciu historycznym i kulturowym. Od instytucji protomuzealnych do współczesnego muzealnictwa. Wybrane zagadnienia z historii europejskiego muzealnictwa. Początki polskiego muzealnictwa – Świątynia Sybilli i Domek Gotycki Izabeli Czartoryskiej w Puławach. Kierunki rozwoju polskiego kolekcjonerstwa i muzealnictwa od końca XVIII do połowy XX wieku. Funkcje, struktura, organizacja i podstawy prawne działalności muzeów w Polsce. Typologia i klasyfikacja współczesnych muzeów. Prawo muzeów i ochrona muzealiów w Polsce i w Unii Europejskiej. Kodeks Etyki dla Muzeów ICOM. Ekspozycja muzealna – przestrzeń ekspozycji i jej kompozycja, semantyka i wizualizacja. Zasady rejestracji, dokumentacji i opisu obiektów muzealnych (system MONA).	HIS1A_W01 HIS1A_W08 HIS1A_W09 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
8.	Kultura materialna i dziedzictwo przemysłowe w Małopolsce	2	Małopolska w świetle źródeł kartograficznych i pisanych, wydobywanie i obróbka żelaza w Górach Świętokrzyskich, Staropolski Okręg Przemysłowy, Chęciny jako ośrodek wydobywania ołowiu i marmurów, zasoby naturalne Gór Świętokrzyskich w badaniach geologów XVIII-XIX w., górnictwo solne w Wieliczce i Bochni, kopalnie ołowiu w regionie olkuskim, hutnictwo w Księstwie Siewierskim, urbanizacja Małopolski, rzemiosło w miastach małopolskich. Spław wiślany.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U08 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04
9.	Treści ideowe w sztuce Małopolski	2	Dzieło sztuki i sposoby jego odczytania, między zleceniodawcą a odbiorcą – społeczna funkcja dzieła sztuki, symbolika świątyni chrześcijańskiej, treści ideowe sztuki średniowiecznej w Małopolsce, treści ideowe sztuki nowożytnej w Małopolsce, sztuka i propaganda, <i>Vanitas</i> . Człowiek wobec przemijania, erotyzm w sztuce.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
10.	Dzieje Małopolski na tle regionów historycznych do końca XVIII wieku	3	Konwersatorium: Małopolska na tle innych regionów w baśniach, legendach i podaniach. Małopolska w prahistorii i starożytności. Przegląd źródeł historycznych dotyczących Małopolski. Szlachta w Małopolsce. Miasta w Małopolsce. Wyznania religijne oraz mniejszości w Małopolsce. Staropolski	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_W08 HIS1A_U01

			Okręg Przemysłowy. Wykład: Charakterystyka regionu (nazwa, geofizyka i wynikające z niej skutki, podziały administracyjne świeckie i kościelne). Małopolska władców. Historia Kościoła w Małopolsce. Miejsce i rola Małopolski w kulturze.	HIS1A_U03 HIS1A_U06
11.	Dzieje Małopolski na tle regionów historycznych w XIX-XX wieku	3	Wykład: Małopolska. Podziały administracyjne XIX i XX wieku. Demografia i procesy demograficzne w Małopolsce XIX i XX wieku. Procesy i zjawiska społeczno-gospodarcze w Małopolsce XIX i XX wieku. Konwersatorium: Społeczeństwo Małopolski XIX i XX wieku. Struktura społeczno-zawodowa i narodowościowa. Rolnictwo i przemysł w Małopolsce XIX i XX wieku. Ziemianstwo i duchowieństwo w Małopolsce XIX i XX wieku. Miasto a wieś w Małopolsce XIX i XX wieku. Życie codzienne mieszkańców Małopolski XIX i XX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_U01 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03
12.	Historia gospodarcza regionu międzyrzecza Wisły i Pilicy do końca XVIII wieku	2	Podziały administracyjne regionu międzyrzecza Wisły i Pilicy i ich związki z sytuacją gospodarczą. Społeczeństwo regionu między Wisłą a Pilicą w XVI-XVIII wieku. Rodzaje własności ziemskiej w regionie w średniowieczu i okresie staropolskim. Rolnictwo i rozwój gospodarki folwarcznej. Urbanizacja regionu. Rola handlu i rzemiosła w rozwoju gospodarczym międzyrzecza Wisły i Pilicy. Szlaki komunikacyjne i handlowe oraz sieć jarmarków w regionie. Rozwój przemysłowy regionu. Staropolski Okręg Przemysłowy.	HIS1A_W01 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U08 HIS1A_K01 HIS1A_K03
13.	Historia gospodarcza regionu międzyrzecza Wisły i Pilicy XIX-XX wieku	2	Określenie terenu badań, środowisko geograficzne (ukształtowanie terenu, gleby, zasoby naturalne, sieć rzeczna). Zmiany podziałów administracyjnych w XIX i XX w. Rozwój przemysłu w XIX w.: okres Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, okres międzypowstaniowy, początki kapitalizmu (do 1914 r.). Przemysł w pierwszej połowie XX w. na badanym obszarze: skutki I wojny światowej, najważniejsze inwestycje przemysłowe okresu II Rzeczypospolitej, społeczne konsekwencje przeobrażeń industrialnych (urbanizacja, bezrobocie), wykorzystanie zasobów przemysłowych przez okupanta (1939-1944/45). Przemysł w okresie Polski „ludowej”: odbudowa zniszczeń, inwestycje przemysłowe pierwszej socjalistycznej industrializacji (plan sześcioletni), rozbudowa przemysłu w okresie gomułkowskim (nowe zakłady), dekada Gierka, druga peerelowska industrializacja, obraz przemysłu w schyłkowym okresie PRL, kryzys i jego skutki. Przeobrażenia przemysłu na obszarze międzyrzecza Wisły i Pilicy w okresie transformacji (schyłek XX i początek XXI wieku). Rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy: rolnictwo w schyłkowym okresie feudalizmu, gospodarcze i społeczne konsekwencje uwłaszczenia, struktura rolnictwa i jej przemiany; efektywność gospodarki rolnej w drugiej połowie XIX i pierwszej połowie XX w.; przemysł rolno-spożywczy między Wisłą a Pilicą, kwestia reform agrarnych w II Rzeczypospolitej, eksploatacja wsi w okresie II wojny światowej, przeobrażenia własnościowe na wsi po II wojnie światowej (reformacja rolna PKWN i jej konsekwencje, próby kolektywizacji rolnictwa), produkcja rolnictwa i zakłady przetwórstwa płodów rolnych w PRL, rolnictwo między Wisłą a Pilicą w okresie transformacji, wpływ akcesji do Unii Europejskiej na rolnictwo badanego obszaru. Rozwój komunikacji XIX i XX w.: sieć dróg i ich rozbudowa, kolej; najważniejsze szlaki (powstanie, rozwój,	HIS1A_W08 HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02

			kryzys), transport wodny, telegraf, telefon, radio, telewizja. Handel: handel detaliczny w XIX i pierwszej połowie XX w. (formy handlu), przemiany w handlu po II wojnie światowej („bitwa o handel” i jej konsekwencje; deficyty i reglamentacja; handel uspołeczniony i handel prywatny), odbudowa wolnego rynku po 1989 r., konsumpcjonizm. Rzemiosło i usługi: przemiany w XIX i pierwszej połowie XX w., ograniczenia funkcjonowania rzemiosła i drobnej wytwórczości („sektora kapitalistycznego”) oraz deficyty rynku usług w Polsce „ludowej”.	
14.	Dziedzictwo kulturowe ziem międzyrzecza Wisły i Pilicy do końca XVIII wieku	2	Spuścizna źródłowa epoki średniowiecza i nowożytnej międzyrzecza Wisły i Pilicy. Rola kulturowa instytucji Kościoła katolickiego. Parlamentaryzm na obszarze między Wisłą a Pilicą do końca XVIII w. Kulturotwórcza rola miast w regionie do końca XVIII w. Pisarze i poeci obszaru międzyrzecza (XV-XVIII w.). Kultura materialna ludności międzyrzecza do końca XVIII w.	HIS1A_W01 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K03
15.	Dziedzictwo kulturowe ziem międzyrzecza Wisły i Pilicy XIX-XX wieku	2	Dzieje podziałów terytorialnych – delimitacja granic regionu historycznego. Struktura osadnicza regionu – procesy urbanizacyjne w XIX i XX wieku. Środowisko przyrodnicze regionu. Struktura środowiska kulturowego regionu. Koncepcja jednolitego systemu ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego regionu.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
16.	Mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe w Małopolsce do końca XVIII wieku	2	Żydzi, Karaimi, Niemcy, Włosi, Szkoci, Tatarzy, Romowie, Ormianie – zagadnienia ich osadnictwa, wyznania i prawnego statusu w Rzeczypospolitej. Reformacja, kontrreformacja i tolerancja religijna. Antytrynitarze i Raków jako „ariański Rzym”. Mniejszości etniczne i wyznaniowe a problem lojalności względem małej i wielkiej ojczyzny. Udział mniejszości narodowych w życiu politycznym gospodarczym, społecznym i kulturowym Małopolski.	HIS1A_W01 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U08 HIS1A_K01 HIS1A_K03
17.	Mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe w Małopolsce w XIX-XX wieku	2	Określenie definicji mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych. Stan liczebny, rozmieszczenie terytorialne, struktura społeczna, aktywność polityczna, działalność gospodarcza i życie kulturalne poszczególnych mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych (Ukraińcy, Białorusini, Niemcy, Żydzi, Romowie), wyznanie: prawosławne, unickie, ewangelickie, mojżeszowe) w XIX i XX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
Przedmioty z zakresu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*:				
1.	Pedagogika ogólna	2	Wykłady: Ewolucja wychowania i nauczania – wybrane epoki i prądy. Pojęcie i przedmiot pedagogiki jako nauki. Edukacja podstawową kategorią pedagogiki. Interdyscyplinarny i integracyjny charakter wiedzy pedagogicznej. Warstwowa koncepcja wychowania w ujęciu S. Kunowskiego. Wybrane prądy i kierunki we	NAU2/3_W03 NAU2/3_W04 NAU2/3_W08 NAU2/3_U01

			współczesnej pedagogice. Podmiotowość jako istotna kategoria pedagogiki. Ćwiczenia: Wartości a cele wychowania – teleologiczny wymiar wychowania. Określenie i klasyfikacja wartości. Ich rola w wychowaniu. Ogólna charakterystyka celów wychowania. Warunki skutecznego wychowania – metody i techniki oddziaływań wychowawczych. Dziedziny wychowania (wychowanie moralne, estetyczne, seksualne, patriotyczne, itd.). Podstawowe środowiska wychowawcze (rodzina, szkoła, grupa rówieśnicza). Metody poznawania ucznia. Wychowanie w ujęciu pedagogiki waldorfskiej i Celestyna Freineta. Praktyczne wykorzystanie wybranych elementów. Wychowanie w ujęciu pedagogiki Marii Montessori. Praktyczne wykorzystanie wybranych elementów. Wychowanie w ujęciu pedagogiki Janusza Korczaka. Praktyczne wykorzystanie wybranych elementów. Funkcjonowanie wybranych systemów edukacyjnych na świecie (pedagogika pozytywistyczna, pedagogika kultury, pedagogika personalistyczna, pedagogika Nowego Wychowania, pedagogika pragmatyzmu i postmodernizmu). Kompetencje nauczyciela-wychowawcy.	NAU2/3_U02 NAU2/3_U04 NAU2/3_K01 NAU2/3_K04
2.	Psychologia ogólna	2	Wykład: Współczesne kierunki w psychologii i koncepcje psychologiczne człowieka. Psychologia humanistyczna a nowy model nauczyciela-wychowawcy. Znaczenie procesu spostrzegania i uwagi w orientacji i rozumieniu świata. Pamięć jako aktywny system utrwalania informacji. Proces myślenia i rozwiązywania problemów. Ćwiczenia: Wpływ uwagi na spostrzeganie. Procesy poznawcze. Różne formy uczenia się – warunkowanie klasyczne, instrumentalne. Społeczne uczenie się. Determinanty skutecznego uczenia się: techniki rozwijania pamięci i koncentracji uwagi, transfer i interferencja w uczeniu, organizowanie informacji. Procesy przetwarzania, wyboru i wytwarzania informacji – czynność myślenia i proces rozwiązywania problemów. Cechy myślenia twórczego, zadania i ćwiczenia rozwijające myślenie twórcze uczniów (wybór na podstawie przeglądu literatury naukowej). Procesy emocjonalne i komunikacja niewerbalna, ćwiczenia na rozpoznawanie i nazywanie emocji. Motywacja w szkole: warunki skutecznego motywowania, prawa motywacji, udzielanie prawidłowych informacji zwrotnych. Frustracja i stres psychologiczny – rodzaje sytuacji trudnych, model reakcji na stres. Szkoła jako potencjalne źródło stresu, kształtowanie u dzieci i młodzieży odporności na stres. Sposoby walki ze stresem psychologicznym.	NAU2/3_W02 NAU2/3_W04 NAU2/3_U03 NAU2/3_K01
3.	Pedeutologia	0,5	Pedeutologia jako subdyscyplina pedagogiczna. Rola, zadania i funkcje nauczyciela. Etyczne podstawy zawodu nauczyciela-wychowawcy. Rozwój zawodowy, awans zawodowy i doskonalenie zawodowe nauczyciela.	NAU2/3_W07 NAU2/3_W12 NAU2/3_U14 NAU2/3_K06
4.	Emisja głosu	0,5	Prawidłowa postawa, ćwiczenia relaksacyjne, higiena głosu. Rodzaje oddychania, podparcie oddechowe-ćwiczenia. Ćwiczenia na prawidłową fonację i rezonans. Ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne, ćwiczenia na prawidłową dykcję. Ćwiczenia z zakresu komunikacji werbalnej i niewerbalnej.	NAU2/3_W02 NAU2/3_W14 NAU2/3_U06 NAU2/3_U08 NAU2/3_K01
5.	Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza	1	Wykład: Opieka i opieka nad dzieckiem. Opieka jako kwestia społeczna i socjalna. Opieka nad dzieckiem: opieka naturalna, opieka społeczna, opieka jako	NAU2/3_W03 NAU2/3_U02

		<p>kwestia etyczno-moralna, opieka kulturowa. Podstawowe problemy w opiece nad dzieckiem. Odpowiedzialność rodziców w opiece nad dzieckiem. Władza rodzicielska – treści władzy rodzicielskiej. Podstawowe problemy w wypełnianiu treści władzy rodzicielskiej – zagrożenia dzieciństwa. Kwestie ograniczeń i pozbawiania władzy rodzicielskiej. Sieroctwo naturalne i społeczne. Skutki sieroctwa dla rozwoju dzieci. Zjawisko euro-sieroctwa. Zastępcze formy opieki nad dziećmi. Rodziny zastępcze – rodzaje i funkcje. Rodziny adopcyjne – rodzaje i warunki funkcjonowania. Placówki opiekuńczo wychowawcze z ciągłą opieką nad dziećmi. Placówki wspierające opiekę nad dziećmi w środowisku otwartym. Opieka nad dzieckiem w szkole. Funkcja opiekuńcza szkoły na tle innych funkcji. Wsparcie socjalne dla dzieci w szkole. Pomoc pedagogiczno-psychologiczna w szkole – zadania, znaczenie. Kwestie zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci. Opieka na dzieckiem w pozaszkolnych placówkach wychowawczych. Czas wolny dzieci i młodzieży. Placówki organizujące czas wolny (świetlice, kluby i domy kultury, instytucje upowszechniania sztuki, biblioteki, ośrodki sportowe i turystyczne). Funkcja opiekuńcza placówek organizacji czasu wolnego. Bezpieczeństwo uczestników imprez.</p> <p>Ćwiczenia: Różnorodność ujęć kwestii opieki nad dzieckiem. Pedagogika opiekuńcza jako kierunek pedagogiki społecznej – podstawowe koncepcje. Humanistyczne podejście do kwestii opieki. Opieka jako kategoria pomocy. Opieka jako kompensacja. Społeczne środowisko wychowawcze i jego znaczenie w rozwoju dziecka. Rodzaje środowisk wychowawczych – procesy opieki, socjalizacji i wychowania. Rodzina jako podstawowe środowisko wychowawcze – funkcje, typy rodzin, modelowanie wychowawcze w rodzinie. Zdrowa rodzina. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkołach. Czynniki wskazujące na potrzeby pomocy. Ramy organizacyjno-zadaniowe pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Indywidualna ścieżka pomocy. Klasy i zajęcia terapeutyczne. Rola wychowawcy klasy. Zadania psychologa i pedagoga szkolnego. Diagnostyka i profilaktyka nieprzystosowania społecznego. Teoretyczne koncepcje nieprzystosowania społecznego. Pojęcie, przejawy i przyczyny nieprzystosowania społecznego. Profilaktyka nieprzystosowania społecznego – stosowane strategie i działania profilaktyczne. Profilaktyka uzależnień. Opieka i bezpieczeństwo w budynkach i pracowniach szkolnych. Zabezpieczenia zewnętrzne obiektów szkolnych. Zabezpieczenia p. poż. i bhp wewnątrz obiektów szkolnych. Bezpieczeństwo i opieka podczas szkolnych imprez. Opieka i bezpieczeństwo podczas korzystania z pracowni i sal lekcyjnych. Przykłady regulaminów korzystania z pracowni przedmiotowych – sala gimnastyczna, pracownia biologiczna, pracownia językowa, pracownia matematyczna i informatyczna. Kwestia wypadków osób pozostających pod opieką szkoły. Tendencje i problemy w opiece nad dzieckiem w skali globalnej. Cele i zadania w opiece nad dzieckiem w świetle <i>Konwencji o Prawach Dziecka</i>. Problemy przemocy wobec dzieci, wykorzystywania dzieci, dzieci w sytuacji wojny i migracji.</p>	NAU2/3_U07 NAU2/3_K02
6.	Elementy pedagogiki specjalnej	1 Ewolucja poglądów i terminologia pedagogiki specjalnej, jej działy i dziedziny	NAU2/3_W06

			szczegółowe. Środowiskowe uwarunkowania wspomagania rozwoju osoby z niepełnosprawnością – rodzina jako prymarny kontekst rozwoju. Wybrane aspekty funkcjonowania uczniów z różnorodnymi potrzebami edukacyjnymi. Współczesne modele edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – w tym wynikającymi z niepełnosprawności. Szkoła dla wszystkich: projektowanie uniwersalne w edukacji. Przygotowywanie indywidualnych programów edukacyjnych.	NAU2/3_W09 NAU2/3_U05 NAU2/3_K03
7.	Psychologia rozwojowa i osobowości	2	Wykłady: Pojęcie i fazy rozwoju, zadania rozwojowe w poszczególnych okresach rozwojowych. Biologiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju człowieka. Osobowość jako centralny system integracji i regulacji zachowania. Rozwój osobowości – budowanie poczucia własnej wartości, poczucia tożsamości i poczucia kontroli. Uleganie wpływom – konformizm w okresie adolescencji- czynniki nasilające zachowania konformistyczne uczniów. Ćwiczenia: Rozwój biologiczny w okresie wczesnej adolescencji. Rozwój procesów poznawczych i rozwój moralny w okresie wczesnej adolescencji. Rozwój procesów emocjonalno-motywacyjnych i kontaktów społecznych w okresie wczesnej adolescencji. Oddziaływanie multimediiów na rozwój dzieci i młodzieży. Zachowania problemowe nastolatków. Charakterystyczne cechy poszczególnych typów temperamentu i ich związek z działaniem. Optymizm i pesymizm jako cechy osobowości.	NAU2/3_W01 NAU2/3_U02 NAU2/3_K01
8.	Dydaktyka ogólna	2	Wykład: Podstawy dydaktyki w epistemologii – podstawowe systemy dydaktyczne. Źródła i cechy dydaktyki tradycyjnej oraz dydaktyki progresywistycznej. Dwudziestowieczne koncepcje uczenia się. Systemy dydaktyczne współcześnie – rozumienie uczenia się. Teorie uczenia się a praktyka edukacyjna. Uczenie się w perspektywie rozwojowej i biologicznej. Natura a edukacja. Rola mózgu, umysłu (rozumu), edukacji w rozwoju. Poznanie a emocje. Indywidualne różnice w uczeniu się ludzi. Uczenie się poprzez interakcje społeczne w kontekście kulturowym. Uczenie się z perspektywy poznawczej. Uczenie się – działanie podejmowane przez ucznia. Optymalne uczenie się jako integracja struktur wiedzy. Uczenie się jako organizowanie struktur wiedzy w umyśle ucznia. Możliwości uczenia się – zależności między emocjami, motywacją i poznaniem. Organizacja procesu edukacyjnego w szkole. Nauczanie – uczenie się przez przyswajanie wiedzy i uczenie się – nauczanie przez odkrywanie wiedzy. Formy organizacji procesu edukacyjnego. Style nauczania – modele wg. G. Fenstermachera i J. Soltisa. Zróznicowanie toków nauczania. System oświaty w Polsce i wybranych krajach UE. Struktura systemu szkolnictwa w Polsce. Systemy szkolne w wybranych krajach UE. Kwestia obowiązku szkolnego. Idee edukacyjne we współczesnej Europie. Pluralizm programowy w szkolnictwie europejskim. Ćwiczenia: Podstawowe nurty w edukacji współczesnej. Kwestia autonomii nauczyciela. Krytyka edukacji – edukacja w kryzysie. Postawy nauczycieli w edukacji – podejście progresywistyczne a podejście tradycyjne. Problemy w klasie szkolnej. Cele edukacji (kształcenia) – źródła, taksonomie. Wartości jako źródło celów kształcenia ogólnego – rodzaje i struktura wartości (N. Hartman, U.	NAU2/3_W04 NAU2/3_U03 NAU2/3_U07 NAU2/3_K04 NAU2/3_K05

			<p>Moszczyńska), kwestia prawdy (W. Stróżewski). Taksonomia celów edukacji B.S. Blooma. Program i treści edukacji (kształcenia). Pojęcie programu kształcenia (K. Kruszewski). Funkcje programu kształcenia. Modele programu kształcenia (H. Komorowska), modele oparte o tzw. filozofię programu. Modele programu ze względu na układ treści. Proces kształcenia – kształcenie wielostronne. Rozwój osobowości ucznia a rodzaje aktywności. Podający tok kształcenia – czynności nauczyciela i czynności ucznia. Poszukujący tok kształcenia – czynności nauczyciela i ucznia. Lekcje szkolne – podstawowe rodzaje i modele. Organizacja procesu edukacyjnego w szkole. Formy organizacji procesu edukacyjnego. Zasady kształcenia. Metody przyswajania wiedzy (podające). Metody odkrywania wiedzy (problemowe). Metody waloryzacyjne. Metody praktyczne. Rola motywacji i emocji w uczeniu się. Zasady tworzenia motywacji uczniów do uczenia się – związek w uczeniu się uczniów między działaniem a osiągnięciami, waga przedmiotu uczenia się, jasność celów, wytrwałość i systematyczność w uczeniu się. Uczenie się we współpracy. Teoria uczenia się – uczenie się a język, poziomy myślenia (J. Moffett). Korzyści z uczenia się w małych grupach. Strategia uczenia się w małych grupach (model). Kierowanie małymi grupami. Niepowodzenia w nauce szkolnej. Pojęcie niepowodzeń szkolnych. Rodzaje niepowodzeń w nauce szkolnej. Przyczyny niepowodzeń w nauce szkolnej. Sposoby przewycięzania niepowodzeń w szkole i ich negatywnych skutków. Sprawdzanie i ocenianie wyników kształcenia. Istota i funkcje sprawdzania. Ocenianie kształtujące – ocenianie i ocena jako informacja zwrotna, ocenianie i ocena wspierająca proces uczenia się. Ocenianie <i>lege artis</i>.</p>	
9.	Dydaktyka historii w szkole podstawowej	7	<p>Wykład: Podstawy teoretyczne dydaktyki historii. Metodologiczne podstawy nauczania historii. Edukacja historyczna – pojęcia, charakterystyka ogólna, jej różne formy i środki, charakterystyczne cechy szkolnej edukacji historycznej. Historia jako przedmiot nauczania szkolnego w szkole podstawowej. Najpotrzebniejsze zasady dydaktyczne. Wybrane zagadnienia szkolnego nauczania – uczenia się historii w szkole podstawowej. Osobowość i zawód nauczyciela.</p> <p>Konwersatorium: Nauczyciel i uczeń w procesie nauczania-uczenia się historii w szkole podstawowej. Cele nauczania historii, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki kształcenia historycznego uczniów w szkole podstawowej. Specyfika szkolnej narracji historycznej w szkole podstawowej. Wątki biograficzne w nauczaniu historii w szkole podstawowej. Historia a wychowanie w szkole podstawowej. Strategie dydaktyczne kształcenia historycznego w szkole podstawowej. Dobór metod i ich wykorzystanie w szkole podstawowej. Środki dydaktyczne – pojęcie, klasyfikacja, dobór i wykorzystanie w procesie nauczania historii w szkole podstawowej. Formy organizacyjne szkolnej edukacji historycznej, z uwzględnieniem specyfiki szkoły podstawowej. Planowanie nauczania. Kontrola i ocena efektów pracy uczniów, z uwzględnieniem specyfiki prawidłowości nauczania-uczenia się na II etapie edukacyjnym. Specyficzne trudności w uczeniu się historii – profilaktyka, diagnoza, pomoc. Utrzymywanie ładu na lekcji i indywidualizacja kształcenia. Ewaluacja pracy szkoły i</p>	<p>HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_U01 HIS1A_U09 HIS1A_K02 HIS1A_K04 NAU2/3_W04 NAU2/3_W07 NAU2/3_W08 NAU2/3_W10 NAU2/3_U04 NAU2/3_U14 NAU2/3_U16 NAU2/3_K01 NAU2/3_K02 NAU2/3_K04</p>

			nauczyciela.	
10.	Kultura historyczna	1	Kultura historyczna: struktura, przejawy. Kręgi kultury historycznej. Naukowa kultura historyczna, jej cechy. Kultura dydaktyczno-historyczna. Rola szkoły w kształtowaniu kultury historycznej społeczeństwa.	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_U03 HIS1A_U05 HIS1A_K04 NAU2/3_W04 NAU2/3_W08 NAU2/3_U04 NAU2/3_U08 NAU2/3_K01 NAU2/3_K02
11.	Edukacyjny przekaz historyczny i jego formy	2	Metodologiczne problemy narracji historycznej. Różne odmiany edukacyjnego przekazu historycznego (naukowy, popularno-naukowy, dydaktyczny, historia oralna, pamiętnikarskie zapisy „dziejów doświadczonych”). Artystyczne wizje przeszłości. Historyczna edukacja medialna. Edukacja historyczna prowadzona przez instytucje pozaszkolne. Edukacja historyczna w miejscach pamięci. Upowszechnianie historii przez lokalne i regionalne towarzystwa naukowe i oświatowe. Perswazyjne formy upowszechniania historii. Rekonstrukcje historyczne jako forma upowszechniania historii.	HIS1A_W05 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U06 HIS1A_K02 NAU2/3_W04 NAU2/3_W08 NAU2/3_U04 NAU2/3_U08 NAU2/3_K01 NAU2/3_K02
12.	Warsztat badawczy nauczyciela historii	4	Współczesna dydaktyka historii. Pojęcie, przedmiot i zadania, funkcje dydaktyki historii. Różnorodność przekazu (naukowy, popularno- naukowy, publicystyczny, ustny). Dydaktyka historii a edukacja historyczna, kultura historyczna, świadomość historyczna. Szkolny i pozaszkolny przekaz historyczny (różne źródła wiedzy historycznej). Myślenie historyczne – podstawowa umiejętność w szkolnej edukacji historycznej. Związki przeszłości z teraźniejszością (aktualizacja) – podstawowe zadanie szkolnej edukacji historycznej.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_K04 NAU2/3_W04 NAU2/3_W08 NAU2/3_U04 NAU2/3_U08 NAU2/3_K01 NAU2/3_K02
13.	Szkolna edukacja lokalna i regionalna	4	Historia regionalna i lokalna - problematyka terminologiczna. Historyczne badania regionalne. Rys historyczny regionalizmu. Myśl regionalistyczna w dydaktyce historii. Regionalizm historyczny w edukacji szkolnej – poglądy i opinie polskich dydaktyków historii. Formy i sposoby realizacji koncepcji regionalizmu historycznego w szkolnej edukacji historycznej. Współpraca szkół z instytucjami naukowymi, kulturalnymi i oświatowymi w upowszechnianiu edukacji regionalnej. Zadania edukacji regionalnej i lokalnej w szkole XXI w. Nauczyciel fachowym przewodnikiem po regionie (konspekt wycieczki). Projekt edukacyjny i portfolio jako atrakcyjne metody pogłębienia wiedzy o „Małej Ojczyźnie”.	HIS1A_W07 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U05 HIS1A_K02 NAU2/3_W04 NAU2/3_W08 NAU2/3_U04 NAU2/3_U08 NAU2/3_K01

				NAU2/3_K02
14.	Prawo oświatowe	2	Tendencje zmian w systemie zarządzania oświatą w III Rzeczypospolitej. Podstawy prawne polskiego systemu oświaty – najważniejsze ustawy i rozporządzenia wykonawcze. Awans zawodowy nauczyciela. Statut szkoły lub placówki oświatowej. Dokumentacja obowiązująca w szkołach i placówkach oświatowych.	HIS1A_W09 HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U04 HIS1A_K02 NAU2/3_W07 NAU2/3_W11 NAU2/3_W12 NAU2/3_W13 NAU2/3_U15 NAU2/3_K02 NAU2/3_K04
Przedmioty z zakresu historii życia codziennego*:				
1.	Życie codzienne w starożytności	3	Środowiskowe uwarunkowania życia codziennego w basenie Morza Śródziemnego i na Bliskim Wschodzie. Systemy mierzenia czasu w starożytności. Grecka i rzymska numizmatyka i metrologia. Rodzaje pisma stosowanego w starożytności. Igrzyska w świecie greckim (historia, archeologia, religia). Sanktuaria starożytne i ich rola w życiu społecznym i religijnym w starożytności. Zwyczaje żywieniowe starożytnych. Życie rodzinne i intymne starożytnych.	HIS1A_W04 HIS1A_W07 HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
2.	Życie codzienne w średniowieczu	3	Kategorie społeczne. Rodzina. Warunki mieszkaniowe. Pożywienie. Higiena i lecznictwo. Ubiór. Czas pracy i czas wolny. Zabawy i rozrywki. Mentalność człowieka średniowiecza: przekaz, postrzeganie i znajomość świata. Życie codzienne zakonników. Wzorce, ideały, postawy, symbole.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W04 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K04
3.	Życie codzienne w dobie nowożytnej	3	Życie biologiczne człowieka w XVI-XVIII wieku, przemiany światopoglądowe i zmiana obyczajowości, życie codzienne na dworze, w mieście i na wsi, życie codzienne duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego, zabawy i rozrywka, małżeństwo i rodzina, edukacja w okresie nowożytnym, ubiory w XVI-XVIII wieku, medycyna w okresie nowożytnym, wyżywienie i warunki mieszkaniowe społeczeństwa w XVI-XVIII wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W04 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U08 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04
4.	Życie codzienne w XIX wieku	3	Sytuacja społeczno-gospodarcza, struktura demograficzna, wyznaniowa i narodowościowa ziem polskich w XIX w. Przeobrażenia kulturowo-cywilizacyjne na ziemiach polskich w XIX wieku. Ruchy emancypacyjne na ziemiach polskich (emancypacja chłopów, żydów, kobiet). Warunki życia	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W04 HIS1A_W08

			codziennego mieszkańców wsi polskiej w XIX w. Sytuacja społeczno-ekonomiczna i materialna robotników i pracowników najemnych w XIX wieku. Bariery i przywileje społeczne i prawne na ziemiach polskich w XIX w. Pozycja i warunki życia grup zdeklasowanych społecznie (drobna szlachta, mieszczaństwo, Żydzi). Życie towarzyskie i obyczajowe inteligencji polskiej w XIX wieku. XIX-wieczne używki (Alkohol, tytoń, narkotyki), środowiskowe i społeczne uzależnienia. Warunki życia w więzieniach i na zesłaniu.	HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
5.	Życie codzienne w latach 1918-1945	3	Drużna Rzeczpospolita: Życie codzienne w mieście (burżuazja, drobnomieszczaństwo, robotnicy, inteligencja). Codziennosc na wsi, w chacie, we dworze i w pałacu. Zwyczaje i obrzędy społeczeństwa polskiego. Czas zabaw i bankietów. W kinie i w teatrze. W podróży. II wojna światowa: Przemiany demograficzne – migracje, wysiedlenia, zmiany w zatrudnieniu. Warunki bytowe ludności. Przemiany w życiu codziennym na wsi. Życie codzienne w miastach. Pomoc społeczna i walka cywilna w okupowanym kraju.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02
6.	Życie codzienne w II połowie XX wieku	3	Modernizacja a zmiany stylów życia po II wojnie światowej. Nowe zawody, nowy styl pracy. Konsumpcjonizm. Nierówności społeczne. Państwo opiekuńcze. Wpływ rozwoju komunikacji masowej na życie codzienne. Urbanizacja i jej skutki. Formy spędzania czasu wolnego (weekend, wakacje, urlop). Uniwersytecki kampus. Rewolucja seksualna. Emancypacja kobiet.	HIS1A_W01 HIS1A_W10 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K02
7.	Życie codzienne w PRL-u	2	Codziennne problemy aprowizacyjne. Problemy mieszkaniowe Polaków. Świętowanie w Polsce II wojnie światowej; ciągłość i zmiana. Kultura popularna. Wypoczynek i turystyka w Polsce Ludowej. Zdrowie i choroba w powojennej Polsce. Patologie społeczne w PRL.	HIS1A_W01 HIS1A_W07 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02
Przedmioty z zakresu historii wojskowości:				
1.	Sztuka wojenna w starożytności	3	Wojskowość Sumerów i Akadów. Wojskowość starożytnych Egipcjan. Wojskowość Asyryjczyków. Na Homerowym polu bitwy – walki epoki brązu czy początki falangi? Falanga – jak walczyli hoplici. Poza hoplickim ideałem – potencjał bojowy Hellenów. Armia Macedończyków. Armie hellenistyczne. Armia rzymska w okresie królewskim i okresie rozkwitu republiki. Tzw. reforma Gajusza Mariusza – armia schyłku republiki. Armia Rzymu cesarskiego. Grecki i rzymski rytuał wojenny.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K04
2.	Sztuka wojenna w średniowieczu	3	Wojny prowadzone na zachodzie (z państwem niemieckim) oraz na wschodzie (z państwami ruskimi, Litwą, Prusami, Jaćwieżą). Wojny obronne: z Mongołami, Brandenburgią i zakonem krzyżackim. Walki i wojny wewnętrzne. Charakterystyka wojska i jego uzbrojenia. Strategia i taktyka wojenna na przestrzeni wieków. Najważniejsze kampanie i bitwy.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W05 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01

				HIS1A_K02 HIS1A_K03
3.	Sztuka wojenna w XVI-XVIII wieku	3	Sztuka wojenna u progu epoki nowożytnej. Myśl wojskowa w dobie nowożytnej. Taktyka walki. Reformy wojskowe w XVI-XVIII wieku. Wojny domowe w nowożytnej Europie. Przyczyny – przebieg – skutki. Wybitni dowódcy wojskowi. Organizacja, skład społeczny i uzbrojenie wojska w dobie nowożytnej. Fortyfikacje obronne. Najważniejsze konflikty zbrojne nowożytnej Europy.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U08 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04
4.	Sztuka wojenna w XIX wieku	3	Rozwój teorii sztuki wojennej w XIX wieku. Małe i wielkie konflikty zbrojne: od wojen zawodowców do wojen narodów. Wybrane wojny i bitwy, strategia i taktyka stosowana przez walczące strony. Charakterystyka poszczególnych rodzajów broni i zmian w sposobie ich wykorzystania na polu bitwy. Rozwój techniki wojskowej. Zasady organizacji i kompletowania sił zbrojnych. Wpływ przemian politycznych, społecznych i gospodarczych na charakter konfliktów zbrojnych. Wojna na morzu w XIX i na początku XX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K03
5.	Sztuka wojenna w pierwszej połowie XX wieku	3	Kryzys dotychczasowych doktryn militarnych w latach 1914-1917. Geneza wojny manewrowej – doświadczenia I wojny światowej. Próby przełamania impasu: tzw. „PLAN 1918” ppłk. J. Fullera i jego recepcja w środowiskach teoretyków wojskowości Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, ZSRR i Polski. Zmiany w technice i uzbrojeniu sił lądowych, powietrznych i morskich po I wojnie światowej – główne tendencje. B. Liddle-Herat, Ch. de Gaulle, S. Mossor, H. Gudrian i ich wizje „wojny manewrowej” i „wojny technicznej”. Niemiecki „blitzkrieg” – geneza i założenia. Realizacja niemieckiego „blitzkriegu” w latach 1939-1941 (analiza kampanii w Polsce i Zachodzie). Załamanie niemieckiego „blitzkriegu” w I etapie wojny niemiecko-radzieckiej (1941-1942) – przyczyny. Reakcja państw alianckich na niemiecką koncepcję wojny błyskawicznej – przykład radziecki (analiza wydarzeń militarnych w latach 1942-1943). Reakcja państw alianckich na niemiecką koncepcję wojny błyskawicznej – przykład radziecki (analiza wydarzeń militarnych w latach 1943-1945). Reakcja państw alianckich na niemiecką koncepcję wojny błyskawicznej – przykład USA i Anglii (analiza wydarzeń militarnych w latach 1944-1945). Operacje desantowe sił alianckich i państw Osi w Europie w czasie II wojny światowej. Operacje desantowe sił alianckich i Japonii w czasie II wojny światowej. Wojna na morzu – zmiany w doktrynie morskiej państw alianckich w latach II wojny światowej.	HIS1A_W04 HIS1A_W07 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K02
6.	Współczesne konflikty zbrojne	3	Źródła współczesnych konfliktów zbrojnych. Konflikty zbrojne na Bliskim Wschodzie (Irak, Syria, Autonomia Palestyńska). Konflikt zbrojny w Wietnamie. Konflikty zbrojne na terenie byłej Jugosławii. Konflikty zbrojne na terenie byłego ZSRR. Konflikt zbrojny w Afganistanie w XXI wieku. Konflikty zbrojne w Afryce.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U04 HIS1A_U06

				HIS1A_K01 HIS1A_K03 HIS1A_K04
7.	Współczesna sztuka wojenna	2	Broń jądrowa głównym czynnikiem przemian w sztuce wojennej. Poglądy na przygotowanie i prowadzenie działań operacyjnych. NATO jako zasadniczy element bezpieczeństwa światowego. Ewolucja natowskiej strategii bezpieczeństwa. Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa UE. Walka z terroryzmem i zagrożeniem terrorystycznym. Międzynarodowe działania przeciwko przestępczości zorganizowanej.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W10 HIS1A_U01 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03 HIS1A_K04
<p>PRAKTYKI (wymiar, zasady i forma):</p> <p>Celem praktyk niepedagogicznych jest przygotowanie studentów do pracy w instytucjach kultury, takich jak: muzea, wydawnictwa, galerie sztuki, w ośrodkach kreujących rozwój kultury, w odpowiednich działach jednostek samorządowych, rządowych i pozarządowych, różnego typu mediach. Studenci odbywają praktyki w wymiarze 60 godzin. Celem praktyk pedagogicznych prowadzonych w Instytucie Historii UJK jest przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela historii, w tym poznania ogólnych zasad organizowania i prowadzenia pracy dydaktyczno-wychowawczej w szkole podstawowej, kształtowania umiejętności wykorzystywania w działalności praktycznej wiedzy zdobytej podczas studiów, pogłębiania znajomości metod i form nauczania historii oraz gromadzenia materiału obserwacyjnego i doświadczalnego o szkole i jej środowisku. Student odbywa praktykę psychologiczno-pedagogiczną w wymiarze 30 godzin, praktykę z historii w szkole podstawowej w wymiarze 120 godzin. Szczegółowe zasady odbywania praktyk reguluje harmonogram, dziennik i instrukcja praktyk.</p>				
1.	Praktyka zawodowa	3	Specyfika pracy i formy działalności prowadzonej przez daną instytucję. Zbiory i materiały świadczące o dziedzictwie kulturowym. Zasady przechowywania, opracowywania i udostępniania zbiorów. Zasady tworzenia i obiegu dokumentacji. Praca przewodnika, praca osoby zaangażowanej w promocję i popularyzację dziedzictwa kulturowego.	HIS1A_W01 HIS1A_W09 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U09 HIS1A_K02 HIS1A_K03
2.	Praktyka psychologiczno-pedagogiczna*	1	Specyfika szkoły podstawowej, w której praktyka jest odbywana, w szczególności realizowane przez nią zadania opiekuńczo – wychowawcze, sposób funkcjonowania, organizacja pracy pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji. Zorganizowana i podejmowana spontanicznie aktywność formalnych i nieformalnych grup uczniów. Obserwowane: aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, interakcje dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcje między dziećmi (w tym samym i różnym wieku), procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłócenia, czynności podejmowane przez opiekuna praktyk oraz prowadzone przez niego zajęcia, sposoby integrowania przez opiekuna praktyk różnych działalności w tym opiekuńczo – wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej, dynamika grupy, role pełnione przez uczestników grupy, zachowania i postawy dzieci, działania podejmowane przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie. Współdziałanie z opiekunem praktyk w: sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu	NAU2/3_W15 NAU2/3_U01 NAU2/3_U07 NAU2/3_K02

			bezpieczeństwa, podejmowaniu działań wychowawczych, wynikających z zastanej sytuacji, podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym: prowadzenie dokumentacji praktyki, konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyczną, ocena własnego funkcjonowania w toku realizowanych zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron), ocena przebiegu prowadzonych działań oraz realizacja zamierzonych celów, konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzonych działań, omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy)	
3.	Praktyka pedagogiczna śródroczna z historii w szkole podstawowej*	3	Konfrontacja wiedzy teoretycznej (z zakresu przedmiotów kierunkowych i dydaktyki historii) z praktyką w szkole. Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły, obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji historii. Organizacja i prowadzenie lekcji historii (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej. Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Dokumentacja praktyki, samoocena, ocena koleżeńska, a przede wszystkim konsultacja z opiekunem praktyk (szkolnym).	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_U04 HIS1A_U09 HIS1A_K01 NAU2/3_W10 NAU2/3_W11 NAU2/3_U01 NAU2/3_U03 NAU2/3_U06 NAU2/3_U08 NAU2/3_K05 NAU2/3_K06 NAU2/3_K07
4.	Praktyka pedagogiczna ciągła z historii w szkole podstawowej*	3	Konfrontacja wiedzy teoretycznej (z zakresu przedmiotów kierunkowych i dydaktyki historii) z praktyką w szkole. Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły, obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji historii. Organizacja i prowadzenie lekcji historii (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej. Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Dokumentacja praktyki, samoocena, ocena koleżeńska, a przede wszystkim konsultacja z opiekunem praktyk (szkolnym).	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_U04 HIS1A_U09 HIS1A_K01 NAU2/3_W10 NAU2/3_W11 NAU2/3_U01 NAU2/3_U03 NAU2/3_U06 NAU2/3_U08 NAU2/3_K05 NAU2/3_K06 NAU2/3_K07
	razem	180		

PRZEDMIOTY DO WYBORU DLA OBCOKRAJOWCÓW:				
1.	Język polski - lektorat	4	<p>Treści dotyczące nauczania języka polskiego (lektorat). Zagadnienia związane z polską kulturą (filmem, teatrem), historią i tradycją. Zagadnienia związane z kształceniem umiejętność sprawnego pisania.</p> <p>Treści leksykalne: Zagadnienia, które występują w stosowanych na zajęciach podręcznikach na poziomie B2 (np. szkoła i studia; moda i uroda, praca, rynek pracy; sklepy, handel, konsumpcja; Polska od kuchni; urzędy i usługi, słownictwo ekonomiczne; życie polityczne w Polsce; leksyka dotycząca przyrody i środowiska; kultura; religia i wiara).</p> <p>Treści gramatyczne: Zgodne z sylabusem podręczników przewidzianych dla poziomu B2 dla danego języka i zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.</p> <p>Funkcje językowe: Zgodne z sylabusem podręczników dla poziomu B2 i pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym (np. branie czynnego udziału w dyskusjach, wyrażanie emocji oraz wyrażanie swoich opinii, argumentowanie i formułowanie swojego punktu widzenia w formie ustnej i pisemnej, dokonywanie prezentacji).</p>	HIS1A_W03 HIS1A_U06 HIS1A_K01

* dotyczy studentów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

Studentów studiów stacjonarnych obowiązują zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia. Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.

14. SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA.

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia na kierunku historia (studia pierwszego stopnia) stanowi istotny element procedur obowiązujących w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, określonego Uchwałą nr 84/2017 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 28.09.2017 r. Obejmuje ona okresową ocenę przez studentów zajęć prowadzonych na kierunku Historia, ocenę tematów prac dyplomowych przez Kierunkowy Zespół ds. Programu Kształcenia, kontrolę, analizę i ocenę przez Kierunkowy Zespół ds. Programu Kształcenia archiwizowanych teczek z pracami kontrolnymi, hospitację zajęć prowadzonych przez pracowników Instytutu Historii, ocenę w/w dokumentacji i kontrolę procesu zapewnienia jakości kształcenia przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Kontrolę nad tym procesem posiada Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia. Szczegółowa weryfikacja i ocena efektów uczenia się odbywa się:

- w procesie dyplomowania (ocena pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta),
- w procesie ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów kończących proces kształcenia (ocena realizacji kierunkowych efektów uczenia się),
- poprzez realizację i ocenę praktyk studenckich (zgodnie z regulaminem praktyk),
- poprzez uzyskiwanie od studentów informacji dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej w ramach wymiany międzynarodowej,

- informacją zwrotną poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium Rektora lub Ministra),
- poprzez badanie losów absolwentów i informacji zwrotnych w zakresie uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ich przydatności na rynku pracy,
- poprzez badanie opinii pracodawców w zakresie programów studiów, w tym szczególnie zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikacji.

Podstawę oceny realizacji efektów uczenia się stanowią ponadto: prace etapowe realizowane przez studentów w trakcie studiów (kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe i egzaminacyjne, referaty, projekty, prezentacje, itd., według szczegółowych ustaleń przedstawionych w kartach przedmiotów), których charakter i miejsce określono w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (ocena skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia). Szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji wyznacza prowadzący przedmiot i umieszcza je w karcie przedmiotu. Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu. Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.

Załączniki:

1. Plan studiów
2. Wykaz zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych
3. Informacje uzupełniające
4. Efekty kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (wg. uchwały Senatu UJK nr 54/2018 z dnia 27 września 2018)
5. Karty przedmiotów